

6.2.2019

ÁLLÁSFOGLALÁSI INDÍTVÁNY

benyújtva a Tanács és a Bizottság nyilatkozatait követően

benyújtva az eljárási szabályzat 123. cikkének (2) bekezdése alapján

a nemzeti romaintegrációs stratégiák 2020 utáni megerősített uniós stratégiai keretrendszerének, valamint a cigányellenességgel szembeni küzdelem fokozásának szükségességéről
(2019/2509(RSP))

Livia Járóka, Roberta Metsola

a PPE képviselőcsoport nevében

Soraya Post, Birgit Sippel, Josef Weidenholzer, Tanja Fajon, Juan Fernando López Aguilar, Péter Niedermüller, Dietmar Köster, Ana Gomes

az S&D képviselőcsoport nevében

Branislav Škripek

az ECR képviselőcsoport nevében

Cecilia Wikström, Ivo Vajgl, Fredrick Federley

az ALDE képviselőcsoport nevében

Cornelia Ernst, Patrick Le Hyaric, Merja Kyllönen, Malin Björk, Paloma López Bermejo, Sofia Sakorafa, Ángela Vallina, Barbara Spinelli, Kostadinka Kuneva, Kostas Chrysogonos

a GUE/NGL képviselőcsoport nevében

Romeo Franz, Bodil Valero, Philippe Lamberts, Bart Staes, Jordi Solé, Ernest Urtasun, Judith Sargentini, Barbara Lochbihler, Monika Vana, Sven Giegold

a Verts/ALE képviselőcsoport nevében

Az Európai Parlament állásfoglalása a nemzeti romaintegrációs stratégiák 2020 utáni megerősített uniós stratégiai keretrendszerének, valamint a cigányellenességgel szembeni küzdelem fokozásának szükségességéről (2019/2509(RSP))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre, az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és az Európai Unió alapjogi chartájára,
- tekintettel „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című, 2011. április 5-i bizottsági közleményre (COM(2011)0173) és az azt követő végrehajtási és értékelési jelentésekre,
- tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára és az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről szóló európai egyezményre,
- tekintettel az Emberi Jogok Európai Bíróságának a romák mint a megkülönböztetéssel szembeni speciális védelmet igénylő csoport elismerésére vonatkozó ítélkezési gyakorlatára,
- tekintettel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének a romák és utazók befogadásának előmozdításáról szóló 2153 (2017). számú állásfoglalására,
- tekintettel a személyek közötti, faji vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló, 2000. június 29-i 2000/43/EK tanácsi irányelvre¹,
- tekintettel a Tanács 2013. december 9-i ajánlására a romák integrációját célzó hatékony tagállami intézkedésekről², valamint a Tanács 2016. december 8-i, a romaintegrációs folyamat felgyorsításáról szóló és 2016. október 13-i, az Európai Számvevőszék 14/2016. sz. különjelentéséről szóló következtetéseire,
- tekintettel a rasszizmus és az idegengyűlölet egyes formái és megnyilvánulásai elleni, büntetőjogi eszközökkel történő küzdelemről szóló, 2008. november 28-i 2008/913/IB kerethatározatra³,
- tekintettel „A romák unióbeli integrációjának alapjogi szempontjai: a cigányellenességgel szembeni küzdelem” című, 2017. október 25-i állásfoglalására⁴,
- tekintettel a „Nemzetközi roma nap – cigányellenesség Európában és a második világháború alatti roma népirtás Unió általi elismerése” című, 2015. április 15-i

¹ HL L 180., 2000.7.19., 22. o.

² HL C 378., 2013.12.24., 1. o.

³ HL L 328., 2008.12.6., 55. o.

⁴ HL C 346., 2018.9.27., 171. o.

állásfoglalására⁵,

- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének az alapvető jogokról szóló 2016. évi jelentésére, valamint az ügynökség EU-MIDIS I és II felméréseire, továbbá a romákkal foglalkozó más egyéb felmérésekre és jelentésekre,
 - tekintettel a 2017. április 3-án nyilvántartásba vett „Minority Safepack” európai polgári kezdeményezésre,
 - tekintettel a roma civil társadalom, nem kormányzati szervezetek és kutatóintézetek vonatkozó jelentéseire és ajánlásaira,
 - tekintettel eljárási szabályzata 123. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel a cigányellenesség⁶ a rasszizmus egy speciális fajtája, faji felsőbbrendűségen alapuló ideológia, az emberi méltóságtól való megfosztás és a történelmi megkülönböztetés által táplált intézményes rasszizmus egy formája, amely többek között erőszak, gyűlöletbeszéd, kizsákmányolás, megbélyegzés és a hátrányos megkülönböztetés legkirívóbb fajtája formájában nyilvánul meg⁷;
- B. mivel Európában a romákat⁸ továbbra is megfosztják alapvető emberi jogaiktól;
- C. mivel a nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszerének értékeléséből levont tanulságokról szóló bizottsági jelentés (COM(2018)0785) megállapításai hangsúlyozzák, „hogy a keretrendszer kulcsfontosságú szerepet játszik a romák integrációjának elősegítésére irányuló, uniós és nemzeti eszközök és struktúrák kialakításában, »a romák kirekesztésének megszüntetésére« vonatkozó törekvést azonban még nem koronázta siker”;
- D. mivel a Bizottság által végzett értékelés rámutat arra, hogy a befogadási stratégiáknak egyszerre többféle célt kell elérniük, átfogó megközelítést alkalmazva és a cigányellenesség elleni küzdelemre fokozottabban koncentrálnak; mivel a négy romaintegrációs cél (oktatás, lakhatás, foglalkoztatás és egészségügy) mellett konkrét megkülönböztetésmentességi célt és a romák integrációjára vonatkozó célokat kell kitűzni;
- E. mivel a romák integrációja terén elért haladás korlátozott; mivel a korai iskolaelhagyás és a koragyermekkorai nevelés terén ugyan történt előrelépés, ugyanakkor az iskolai szegregáció tekintetében romlás következett be; mivel a romák saját megítélésük szerinti egészségi állapota javult, de az orvosi ellátás továbbra is korlátozott; mivel a legtöbb tagállamban a munkaerőpiacra való belépés terén nem figyelhető meg javulás,

⁵ HL C 328., 2016.9.6., 4. o.

⁶ A cigányellenesség kifejezést helyenként másként írják, és számos tagállamban arra olykor némileg eltérő kifejezéssel – például „*Antiziganismus*” (anticiganizmus) – hivatkoznak.

⁷ A Rasszizmus és Intolerancia Elleni Európai Bizottság 13. számú, a cigányellenesség és a romákkal szembeni hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelemről szóló általános politikai ajánlása.

⁸ A „roma” szót gyűjtőfogalomként használjuk az Európa-szerte élő különböző – akár letelepedett, akár nem – rokon csoportok leírására, ideértve a roma, vándorló, szintó, mánus, kalo/kale, romnicsel, beás, askáli, egyiptomi, jení, dom és lom népcsoportokat is, akik kultúrájuk és életmódjuk szempontjából sokszínűek lehetnek.

sőt, a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő roma fiatalok aránya még növekedett is; mivel a lakhatással kapcsolatosan komoly aggodalmak fogalmazódtak meg, és a szegénység tekintetében rendkívül csekély előrehaladás történt; mivel a cigányellenesség és ennek megnyilvánulásai, például az – online és offline – elkövetett gyűlölet-bűncselekmények és a gyűlöletbeszéd, továbbra is súlyos aggodalomra adnak okot; mivel az uniós fellépésről azt tartották, hogy politikai, irányítási és pénzügyi téren fontos hozzáadott értéket teremt a nemzeti romaügyi politikák és azok végrehajtása számára;

- F. mivel az értékelés a keretrendszer kezdeti kialakításának hiányosságairól és a végrehajtás során tapasztalt korlátozott hatékonyságáról számol be;
- G. mivel az értékelés rámutat arra, hogy szükség van a romák emancipációjának és részvételének célirányos intézkedések révén történő biztosítására; mivel a romák és a nem kormányzati szervezetek felelősségvállalása és kapacitásépítése kulcsfontosságú;
- H. mivel az értékelés azt mutatja, hogy az uniós keretrendszer nem fordított kellő figyelmet a romák különleges csoportjaira, a halmozott és interszekcionális megkülönböztetést kezelni kell, valamint a stratégiákban a nemek közötti egyenlőség szempontjainak és a gyermekközpontú megközelítésnek kell érvényesülniük;
- I. mivel a jelenlegi uniós keretrendszerből hiányoznak az egyértelmű célok és a mérhető célértékek; mivel nincs elegendő minőségi és mennyiségi ellenőrzési eljárás, ugyanakkor az országspecifikus ajánlások nem kötelező erejűek; mivel a keretrendszer kialakítása, a romákkal kapcsolatos intézkedések, programok és projektek végrehajtása, ellenőrzése és értékelése során a romák és a roma közösségek csekély mértékű részvétele jelentette probléma kezelése érdekében nem történt elegendő erőfeszítés;
- J. mivel a mainstream programok többségében nem vesznek részt a romák, és mivel a strukturális alapok alá tartozó célzott intézkedések nyomán nem következett be a leginkább hátrányos helyzetben lévő romák életében fenntartható pozitív változás;
- K. mivel a tagállamok egyértelmű felelőssége, hogy korrekciós intézkedéseket hozzanak a roma közösség tagjaival szemben folytatott megkülönböztető gyakorlatok ellen;
- L. mivel a romák életének és boldogulási esélyeinek javítása szempontjából rendkívül fontos a romák és nem romák közötti bizalom kiépítése; mivel a bizalom a társadalom egésze számára alapvető fontosságú;
- 1. megismétli „A romák unióbeli integrációjának alapjogi szempontjai: a cigányellenességgel szembeni küzdelem” című, 2017. október 25-i állásfoglalása keretében előterjesztett és elfogadott álláspontját, célokat és ajánlásait; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az állásfoglalásban megfogalmazott ajánlások csak szerényebb léptékű intézkedéseket eredményeztek;
- 2. felhívja a Bizottságot, hogy:
 - i. tegyen lépéseket a Parlament, a Tanács, valamint számos nem kormányzati szervezet és szakértő által megfogalmazott kérések kapcsán, és terjesszen elő javaslatot a nemzeti romaintegrációs stratégiák 2020 utáni uniós stratégiái

- keretrendszerére vonatkozóan, amely a kiemelt területek szélesebb körét lefedve egyértelmű és kötelezően teljesítendő célértékeket, határidőket és mutatókat rögzít a konkrét kihívások nyomán követése és kezelése tekintetében, valamint híven tükrözi a roma közösségek sokféleségét, és mindezen célokhoz jelentős közforrásokat irányoz elő;
- ii. biztosítsa a roma képviselők, a nem kormányzati szervezetek és az egyenlőség előmozdításával foglalkozó szervek európai hálózatának (Equinet) megfelelő mértékű bevonását – többek között egy figyelmet magára vonó és hozzáférhető konzultációs eljárás keretében – az uniós stratégiai keretrendszer kialakításába, továbbá tegye lehetővé számukra, hogy érdemben részt vegyenek a stratégiai keretrendszer végrehajtásában, ellenőrzésében és értékelésében, aminek jóvoltából e felek keretrendszer iránti elkötelezettsége is szilárdabbá válhat;
 - iii. emelje az uniós stratégiai keretrendszer központi elemévé a cigányellenesség elleni küzdelmet, és az egyéb, például a romák környezeti szempontból fenntartható, digitális társadalomba való integrációjára, valamint az élet valamennyi színterén átívelő méltányos képviseletére irányuló célkitűzések mellett konkrét célként rögzítse a hátrányos megkülönböztetés tilalmát, továbbá ösztönözze a tagállamokat arra, hogy dolgozzanak ki célzott stratégiákat és konkrét intézkedéseket a cigányellenességgel szemben, a cigányellenesség egyik megnyilvánulási formája, a társadalmi és gazdasági kirekesztéssel szembeni küzdelem mellett;
 - iv. gondoskodjon arról, hogy az uniós stratégiai keretrendszer megfelelő módon foglalkozzon a halmozott és interszekcionális megkülönböztetéssel, a nemek közötti egyenlőség érvényesítésével, valamint a gyermekek szempontjait figyelembe vevő megközelítéssel;
 - v. gondoskodjon a megfelelő emberi és pénzügyi erőforrásokról, hogy kellő kapacitások álljanak rendelkezésre a nemzeti romaintegrációs stratégiák végrehajtásával kapcsolatos ellenőrzéshez, támogatáshoz és – többek között a nemzeti roma kapcsolattartó pontokkal összefüggő – tanácsadáshoz;
 - vi. megbízatása, intézményi kapacitása, emberi erőforrásai, valamint költségvetése tekintetében erősítse meg az Alapjogi Ügynökséget (a továbbiakban: FRA), hogy ily módon az FRA hozzá tudjon járulni a nemzeti romaintegrációs stratégiák kialakításához, végrehajtásához, ellenőrzéséhez és értékeléséhez;
 - vii. a romák uniós intézményekben történő foglalkoztatása érdekében fogadjon el stratégiát a sokféle és befogadó személyi állomány megteremtésére vonatkozóan;
 - viii. az uniós stratégiai keretrendszeren belül legyen figyelemmel a roma lakosság egyes csoportjaira, például a szabad mozgáshoz való jogukkal élő uniós romákra, a harmadik országbeli állampolgárokra és a csatlakozásra váró országokbeli romákra;
 - ix. a bizalomerősítés érdekében az uniós stratégiai keretrendszerbe vezessen be egy, az igazságot, elismerést, megbékélést előmozdító folyamatot, és nyomatékosítsa az uniós alapokból támogatott konkrét kulturális és strukturális intézkedéseket,

illetve kezdeményezéseket;

- x. az Európa 2020 stratégián belül továbbra is ellenőrizze az európai szemeszter keretében a tagállami általános közpolitikák inkluzív jellegét, és gondoskodjon az inkluzív strukturális reformok, a romaintegrációs célok megvalósítása, illetve az uniós források tagállami felhasználása közötti erős kapcsolat megőrzéséről;
3. felhívja a tagállamokat, hogy:
- i. a 2020 utáni időszakra szóló nemzeti romaintegrációs stratégiáik kialakításuknál fogva a kiemelt területek széles körét fedjék le, egyértelmű és kötelezően teljesítendő célértékeket, határidőket és mutatókat határozzanak meg a konkrét kihívások nyomán követése és kezelése tekintetében, valamint híven tükrözzék a roma közösségek sokféleségét, és mindezen célokhoz jelentős közforrásokat bocsássanak rendelkezésre;
 - ii. kövessenek alulról felfelé építkező megközelítést, és biztosítsák a roma képviselők, közösségek, nem kormányzati szervezetek, valamint az egyenlőség előmozdításával foglalkozó szervek bevonását nemzeti romaintegrációs stratégiáik (a továbbiakban: stratégiák) kialakításába, továbbá tegyék lehetővé számukra, hogy érdemben részt vegyenek a szóban forgó stratégiák végrehajtásában, ellenőrzésében és értékelésében;
 - iii. a cigányellenesség elleni küzdelmet, valamint a cigányellenesség egyik megnyilvánulási formáját, a társadalmi és gazdasági kirekesztést emeljék stratégiáik központi elemévé; dolgozzanak ki célzott stratégiákat, illetve konkrét intézkedéseket a cigányellenességgel szembeni küzdelem érdekében, például a romák elleni jelenlegi és múltbeli rasszista támadások kivizsgálására vonatkozóan; emellett ösztönözzék a romák méltányos képviseletét az élet valamennyi színterén, így a médiában, a közintézményekben és a politikai szervezetekben is;
 - iv. gondoskodjanak arról, hogy stratégiáik megfelelő módon foglalkozzanak a halmozott és interszekcionális megkülönböztetéssel, a nemek közötti egyenlőség érvényesítésével, valamint a gyermekek szempontjait figyelembe vevő megközelítéssel;
 - v. megbízatásuk, intézményi kapacitásuk, emberi erőforrásaik, valamint költségvetésük tekintetében erősítsék meg a nemzeti roma kapcsolattartó pontokat, valamint szavatolják, hogy a nemzeti roma kapcsolattartó pontok megfelelő helyet foglaljanak el közigazgatási struktúrájukban, és így hatékony ágazatközi koordináció révén láthassák el feladataikat;
 - vi. stratégiáik legyenek figyelemmel a roma lakosság egyes csoportjaira, például a szabad mozgáshoz való jogokkal élő uniós romákra, valamint a harmadik országbeli állampolgárokra, többek között a csatlakozásra váró országokból származó romákra;
 - vii. a bizalomerősítés érdekében stratégiáikba vezessenek be egy, az igazság, az elismerés, a megbékélés előmozdítását szolgáló folyamatot, és nyomatékosítsák a

közforrásokból támogatott konkrét kulturális és strukturális intézkedéseket, illetve kezdeményezéseket;

- viii. szavatolják, illetve őrizték meg általános közpolitikáik tényleges befogadó jellegét, használják fel – átlátható és elszámoltatható módon – a rendelkezésre álló uniós strukturális alapokat a romák életkörülményeinek és boldogulási esélyeinek javítására; vizsgálják ki a vonatkozó forrásokkal való, múltbeli és jelenlegi visszaéléseket, valamint tegyenek jogi lépéseket az elkövetők ellen; tegyék meg a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy a roma közösségek számára biztosított források – többek között a jelenlegi többéves pénzügyi keret végéig – maradéktalanul felhasználásra kerüljenek;
4. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottságnak, a Tanácsnak, a tagállamok kormányainak és nemzeti parlamentjeinek, az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezetnek, a Régiók Bizottságának a szubnacionális parlamentekkel és tanácsokkal való megosztás céljából, az Európa Tanácsnak, valamint az Egyesült Nemzetek Szervezetének.